

НСОРБ
ул. "Голаш" 23
Изм. № 4-1221(5)
18.09.15г.

До
Найден Зеленогорски
Председател на Комисията по
регионална политика, благоустройство
и местно самоуправление
43-то НС

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КРП-553-04-21
гана 24.09.15 г.

Относно: Становище по проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане, сигн. № 502-01-65, Ваш изх. № КРП-553-04-21/14.09.2015 г.

Уважаеми г-н Зеленогорски,

Благодарим Ви за възможността да предоставим за обсъждане в Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление нашето становище по ЗИД на ЗСП, в който са отразени част от направените от НСОБ предложения в рамките на съгласувателната процедура, преди внасянето на законопроекта в Народното събрание. На това основание изразяваме следните принципни бележки и конкретни предложения:

I. Принципни бележки

- Подкрепяме въвеждането на изискване за предоставяне на услугите въз основа на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа като считаме, че правилно е предложено с правилника за прилагане на закона да бъде дадена по-голяма яснота относно индивидуалния план за подкрепа, изискванията към мултидисциплинарните екипи и оценките, по които ще се предоставят социалните услуги в специализирани институции и социални услуги в общността от резидентен тип. Надяваме се по този начин акцентът да бъде поставен върху ефекта за потребителите, а не само върху услугите и на тази база да бъде постигнато допълване на мерките и дейностите за социално включване.
- Оценяваме положително идеята за консолидиране на изискванията за критериите и стандартите за качеството им в един нормативен акт, какъвто е Правилникът за прилагане на закона, а не разполагането им в отделни методики, както е понастоящем;
- Предлагаме изцяло нов подход за управление на таксите за социални услуги, съобразен с вида на услугата и отговорностите на общините – за всички услуги, делегирани от държавата дейности, предоставяни от общините, за които таксите досега бяха централизирани във Фонд „Социална закрила“ към МТСП, да се прилага общия принцип за определяне на разходоориентиран размер в съответствие със ЗМДТ (Раздел III), като приходите от такси да постъпват по общинските бюджети и да се разходват за социалните услуги. По този начин ще отпаднат и допълнителните изисквания за осъществяване на контрол и санкциониране на общините от инспектората, тъй като одитирането на дейността по администриране на приходите по ЗМДТ, подлежи както на предварителен, така и на последващ контрол на ниво община, съгласно ЗФУКПС, ЗВОПС, ЗАДФИ и ЗСП;

- Считаме, че **рискът от тримесечно неплащане на съответната такса от потребителя следва да бъде преодолян на първо място с актуализиране на индивидуалната оценка и на плана за подкрепа на лицето**, където да се предвидят и други форми на социална подкрепа и едва тогава да се пристъпва към прекратяване ползването на услугата;
- Законопроектът не урежда и обществените отношения, свързани с интегрираните междусекторни услуги и не поставя изисквания за тяхното качество;
- Необходимо е да се потърси решение на актуалния проблем относно спестяванията и имотите на лица, ползващи социални услуги след тяхната смърт, в случай, че същите нямат близки или роднини или не поддържат контакти с тях.

II. Конкретни предложения

1. По §1

Предлагаме създаването на нова буква „д“ на т.1 със следното съдържание:

д. Създава се нова ал. 7 със следното съдържание:

„(7) Предоставя на министъра на труда и социалната политика информация по общини и по видове услуги във връзка с подготовката на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели, бюджетни прогнози и на проекта на годишния закон за държавния бюджет.“

Мотиви: Предложението цели съобразяване с разпоредбите на чл.69, ал. 3 и ал.4 и чл.71, ал. 3 от Закона за публичните финанси и осигуряване на съответствие с приложимите изисквания за дългосрочното планиране и прогнозиране на социалните услуги и размерите на стандартите за делегираните от държавата дейности със съответните натурални и стойностни показатели.

2. По §3

Предлагаме разпоредбата на чл. 16, ал.7 да отпадне.

Мотиви: Основна цел на закона е гарантиране правото на гражданите в Република България на социално подпомагане чрез социални помощи и социални услуги, а не уреждане на обществените отношения в сферата на финансирането на публичните услуги. Законът за публичните финанси е специален и следва да се прилагат нормите на чл. 52, ал.1, т.1, б. „а“, чл. 53, чл. 71 и §1, т.11 от ДР на ЗПФ, където е определена друга дефиниция на делегираните дейности. Също така следва да бъде отчетено, че допълнително изкуствено разделяне на социалните услуги и дейности на делегирани и местни, със съответното изброяване на видовете разходи, които се покриват не е ефективно, особено в случаите на прилагане на комплексен подход за предоставяне на услуги и решаване на социални проблеми на уязвимите групи. В допълнение на аргументите за отмяна на ал. 7 е и фактът, че много от социалните услуги се предоставят и предстои да бъдат предоставяни чрез механизмите на Европейския социален фонд и други външни донорски механизми, което допълнително обезсмисля разделянето на дейностите според източника на финансиране на делегирани и местни.

3. По §5

3.1. Предлагаме в чл. 17, ал. 3 след думите „от общинския бюджет,“ да се добави следния текст: „включително делегираните от държавата дейности,“.

Мотиви: Съгласно принципните ни бележки считаме, че досегашния модел на централизиране на приходите от такси във Фонд „Социална закрила“ е неефективен и нецелесъобразен, тъй като липсва възможност за оценка на полезния ефект за представителите на съответна целева група и/или за територията на съответната община. В този смисъл и при условие, че приходите от такси за ползване на социални услуги – делегирани от държавата дейности постъпват в общините, на първо място ще отпадне

необходимостта от допълнителни разходи за контрол и обмен на подробна информация с МТСП и на следващо място - таксите ще се определят съобразно реалните разходи за издръжка на съответната услуга и ще се използват за развитието ѝ. И към момента съгласно чл. 86 от Закона за местните данъци и такси е възможно лицата, ползващи общински социални услуги, да заплащат месечна такса в размер на съответстващата реална издръжка на едно лице. В случай, че за делегираните от държавата дейности се определя съответна такса, то нейният размер ще бъде изцяло разходоориентиран, т.е. потребителите на услугите няма да заплащат по-високи такси. В същото време ще се създадат стимули за по-ефективен контрол, както от общините, така и от органите на Сметната палата. Предложението ни не изключва възможността приходите от таксите за някои услуги, за които в закона е определено, че постъпват в приход на държавния бюджет, да продължат да бъдат администрирани от общините съгласно предвидения ред.

3.2. Предлагаме в чл. 17, новите ал. 5, 6 и 7 да отпаднат, а новата ал. 8 да придобие следната редакция:

„Чл.17 (8) При неплащане за повече от три последователни месеца на такса за ползване на социална услуга, индивидуалният план за подкрепа на лицето се ревизира и актуализира по реда и условията, определени с правилника за прилагане на закона.“

3.3. Предлагаме в чл. 17 да се създаде нова ал. 9 със следното съдържание:

„Чл.17 (9) Ако след изпълнението на ревизирия индивидуален план за подкрепа при условията на ал. 8, лицето не заплати дължимата таксата за ползване на социална услуга в рамките на три последователни месеца, предоставянето на услугата на лицето се прекратява.“

Мотиви: С оглед принципите на социалното подпомагане, считаме за ограничително предлаганото изискване за принудително прекратяване на ползването на услуги при невъзможност за плащане. Предложенията ни за нов ал. 8 и 9 дава възможност преди да се пристъпи към подобна стъпка, да бъдат реализирани допълнителни мерки в подкрепа на лицата, вкл. и да се осигури възможност да бъде ревизиран индивидуалния план за подкрепа. Практиката дава достатъчно примери за обективна невъзможност да бъдат заплатени таксите в предложения срок: в случаите, в които на лицата са изтекли ЕР на ТЕЛК и същите са представени за преосвидетелстване, но издаването на решенията се бави повече от 3 месеца, през които лица останат без доход. Аналогична е ситуацията и за лицата, които нямат доходи и/или останат без такива, в резултат на преосвидетелстване и промяна на % намалена работоспособност /без право на пенсия/.

Като се надяваме, че предложенията ни ще бъдат взети под внимание, оставам

С уважение:

Гинка Чавдарова
Изпълнителен директор

